

Stichting Monumentenhuis Brabant

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Stichting Monumentenhuis Brabant

- 2.1 Doelstelling
- 2.2 Organisatie
- 2.3 Partner van provincie en rijk
 - 2.3.1 Provinciaal beleid en doelstellingen
 - 2.3.2 Dienst van Algemeen Economisch Belang
 - 2.3.3 Bestuurlijke afspraken OCW - IPO
- 2.4 Overige samenwerkingspartners
- 2.5 Provinciale opdracht voor Stichting Monumentenhuis Brabant in 2016
- 2.6 Werkplan 2016
 - 2.6.1 Omgevingsanalyse: monumentenzorg onder druk
 - 2.6.2 Hoofdtactiviteiten Stichting Monumentenhuis Brabant
 - 2.6.3 Burgerparticipatie

3. Activiteiten 2016 met ureninzet

- 3.1 *Eerstelijns ondersteuning gemeenten*
 - a) Helpdesk voor gemeenten
 - b) Spreekuur voor gemeenten/consult op locatie
- 3.2 *Platform van afstemming en overleg*
 - c) Planoverleg
- 3.3 *Professionalisering gemeenten*
 - d) Website
 - e) Nieuwsbrieven en digitale specials
 - f) Scholingsbijeenkomsten en cursussen voor gemeenteambtenaren
- 3.4 *Activering gemeentelijk monumentenbeleid*
 - g) Activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg
 - h) Activering gemeente m.b.t. herbestemming
- 3.5 *Onderzoek samenstelling monumentencommissies*

4. Ureninzet 2016

5. Bereik dienstverlening

- 5.1 Tevredenheids- en wensenonderzoek

6. Maatschappelijke effecten activiteiten St. Monumentenhuis Brabant

7. Reserves Monumentenhuis

- 7.1 Egalisatiereserve
- 7.2 Bestemmingsreserve "Onderzoek uitvoeringspraktijk gemeentelijke monumentenzorg"

1. Inleiding

In mei 2016 is het rapport “*Steunfunctie monumentenzorg en archeologie; vervolgevaluatie*” verschenen. Dit onderzoeksrapport is opgesteld door bureau DSP in opdracht van het ministerie van OCW en het IPO naar aanleiding van bestuurlijke afspraken om het steunpuntennetwerk, waartoe Stichting Monumentenhuis Brabant behoort, in 2015 te evalueren.

Met betrekking tot de periode 2012-2015 wordt in het evaluatierapport geconcludeerd dat de steunpunten er goed in zijn geslaagd om hun basistaken uit te voeren. Die basistaken zijn:

- een aanspreekpunt bieden voor ondersteuning van gemeenten;
- een platform bieden voor afstemming van partijen in de regio;
- deskundigheidsbevordering van gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving monumentenzorg en archeologie en de uitvoeringspraktijk.

Naar de toekomst toe geven alle partijen aan dat ook in de toekomst ondersteuning vanuit de steunpunten nodig is, zeker ook vanwege de invoering van de Erfgoedwet (per 1 juli 2016) en de Omgevingswet (omstreeks 2019). Met name die laatste wet zal naar verwachting een grote impact hebben. Immers:

- integraal werken wordt binnen gemeenten nog belangrijker, waarbij cultuurhistorie vroegtijdig dient te worden meegenomen en meegewogen;
- gebiedsgerichte benadering komt nog meer op de voorgrond te staan;
- het wordt nog belangrijker om aan de voorkant van het proces de diverse partijen inbreng te laten hebben, zodat de belangenafweging op een goede wijze kan plaatsvinden;
- participatie van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties krijgt nog meer betekenis.

Het belang van integraal werken en vroegtijdig partijen bij de planontwikkeling betrekken hebben we het afgelopen jaar onderstreept door hier op verschillende niveaus werk van te maken. Het Planoverleg bijvoorbeeld is een mooie gelegenheid om dit onder de aandacht te brengen. Maar ook in het kader van onze helpdesk-advisering, tijdens de overleggen met gemeenten en bij gelegenheid van cursusbijeenkomsten is dit door ons opgepakt.

Een integrale aanpak, met participatie “van onderen op”, geeft maatschappelijk gezien ook het beste resultaat. Dit in combinatie met een zakelijke benadering is waar onze organisatie voor staat. Vanuit die gedachte zijn wij het gesprek aangegaan om meer onderlinge samenwerking en herkenbare allianties met andere provinciale partners te bevorderen. De komende tijd zal die samenwerking worden geïntensiveerd.

Harrie Maas,
directeur Stichting Monumentenhuis Brabant

2. Stichting Monumentenhuis Brabant

Stichting Monumentenhuis Brabant, opgericht op initiatief van de toenmalige Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de provincie Noord-Brabant, is al sinds 1999 het provinciale steunpunt voor monumentenzorg en archeologie. Dit steunpunt maakt onderdeel uit van een landelijke netwerk van steunpunten dat is opgericht door het rijk en de provincies. Doel van dit netwerk is om de gemeenten te ondersteunen en te professionaliseren teneinde de kwaliteit van de monumentenzorg te verbeteren.

2.1 Doelstelling van Stichting Monumentenhuis Brabant

Stichting Monumentenhuis Brabant kent de volgende doelstelling:

- 1) *het ondersteunen van de Noord-Brabantse gemeenten bij de decentrale uitvoering van de gebouwde en archeologische monumentenzorg;*
- 2) *het bieden van een platform, waarop de verschillende bij de monumentenzorg in brede zin betrokken partijen in Noord-Brabant informatie uitwisselen, de krachten bundelen en samenwerken.*

2.2 Organisatie

Stichting Monumentenhuis Brabant heeft geen eigen personeel in dienst. Voor de uitvoering van haar taken worden werknemers ingehuurd van Stichting Behoud Monumenten Brabant tegen een all-in uurtarief van € 72,-. Er bestaat geen BTW-verplichting.

Het bestuur van Stichting Monumentenhuis Brabant bestond in 2016 uit:

- voorzitter : de heer W.J.A. Raaphorst
- secretaris : mevrouw drs. P.C. Jorritsma
- penningmeester : de heer J.L.W. van Dijk
- Bestuursleden : de heer G.A.A.J. Janssen, vicevoorzitter
de heer drs. R. Augusteijn

2.3 Partner van provincie en rijk

In 2013 en 2014 heeft de provincie onderzocht of de provinciale steunfuncties, waaronder het Monumentenhuis, op de beleidsterreinen Cultuur en Samenleving een nuttig en noodzakelijk instrument zijn. De conclusie van Gedeputeerde Staten is dat het Monumentenhuis een volwaardige partner is voor de ontwikkeling en uitvoering van modern provinciaal beleid.

Het Monumentenhuis maakt deel uit van het landelijke steunpuntennetwerk. Om de ca. zes weken vindt er landelijk overleg plaats. Hier wordt in algemene zin gesproken over knelpunten binnen de monumentenzorg en archeologie, worden nieuwe (subsidie) regelingen toegelicht, wordt uitleg gegeven over landelijke beleidsprogramma's en actiepunten, maar ook vindt er kennisuitwisseling plaats over provinciale projecten en activiteiten zodat de andere steunpunten daar hun voordeel mee kunnen doen. Tweemaal per jaar heeft het steunpuntennetwerk overleg met de directie van de RCE. Ook met het Nationaal Restauratiefonds vindt jaarlijks beraad plaats.

De historische band met Rijk en provincie heeft zich door de jaren heen bestendig in een partnerschap bij het realiseren van gemeenschappelijke doelstellingen. Dit komt op verschillende manieren tot uitdrukking, waaronder:

- het Planoverleg. In dit overlegorgaan van Provincie, RCE en het Monumentenhuis worden wijzigings- en ontwikkelingsplannen van rijksmonumentale objecten en structuren besproken.
Het Monumentenhuis treedt op als voorzitter en secretaris van dit overleg.
- het Beleidsoverleg. In dit overleg van Provincie, RCE en Monumentenhuis worden ontwikkelingen en knelpunten bij gemeenten rond de uitvoering van de monumentenzorgtaak besproken. Daarnaast vindt uitwisseling plaats over de mogelijkheden om gezamenlijke activiteiten te ontwikkelen en elkaar te versterken. Het Monumentenhuis treedt op als voorzitter en secretaris van dit overleg.
- Bij cursusbijeenkomsten van het Monumentenhuis vindt afstemming en samenwerking plaats met Provincie en RCE.
- In (digitale) nieuwsbrieven van het Monumentenhuis wordt mededeling gedaan van provinciale subsidieregelingen op het gebied van erfgoed, wordt bericht over nieuwe wettelijke regelingen, wordt ingegaan op landelijke en provinciale projecten enz.
- Bij signalering van knelpunten rond de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak vindt terugkoppeling plaats tijdens het Planoverleg, waarna besproken wordt wat de vervolgactie is (bijvoorbeeld bezoek ter plaatse).

2.3.1 Provinciaal beleid en doelstellingen

Een belangrijk beleidsdocument voor Noord-Brabant is de “Agenda van Brabant”, die Provinciale Staten op 11 juli 2010 hebben vastgesteld. Daarin heeft de provincie zich ten doel gesteld een topregio in Europa te worden op het gebied van kennis en innovatie. In dat verband wordt het belangrijk geacht te beschikken over een aantrekkelijk ruimtelijk-economisch domein, zodat een positief vestigings- en leefklimaat kan worden gecreëerd. Monumenten spelen hierbij een belangrijke rol. Ze zijn kwaliteitsdragers van de ruimtelijke omgeving en zijn geven een gebied identiteit. Als zodanig dragen ze in positieve zin bij aan de ruimtelijk-economische ontwikkelingspotenties van een dorp, stad of regio.

De provincie Noord-Brabant en de Brabantse gemeenten hebben derhalve een gezamenlijk belang om de identiteit en de ruimtelijke kwaliteit van Brabant te versterken. Door te investeren in monumenten en ruimtelijke kwaliteit wordt het vestigingsklimaat van de steden en de regio's in de provincie verbeterd wat ten goede komt aan de plaatselijke economie en bedrijvigheid.

In de Agenda van Brabant en in de gevoerde discussie over de provinciale taken is aangegeven dat het monumentenbeleid moet bijdragen aan een duurzame gebiedsontwikkeling. Daaraan zijn twee veranderopgaven verbonden:

- van een “objectgericht” naar een “omgevingsgericht” monumentenbeleid;
- van een “conserverend” naar een “ontwikkelingsgericht” monumentenbeleid.

In mei 2015 is het nieuwe bestuursakkoord “*Brabant in Beweging 2015-2019*” gepresenteerd. Het bestuursakkoord roept op tot een integrale aanpak van maatschappelijke opgaven in Brabant met Brabanders.

Voor het erfgoed is vervolgens een beleidskader opgesteld, getiteld “*De (verbeeldings)kracht van erfgoed. Beleidskader erfgoed 2016-2020*”. Daarin ligt de focus op vier zogenoemde verhaallijnen: Bevochten Brabant, Religieus Brabant, Innovatief Brabant en Bestuurlijk Brabant.

Het Monumentenhuis Brabant maakt samen met andere provinciale instellingen deel uit van de basisinfrastructuur op het gebied van erfgoed, die de lokale erfgoedstructuur ondersteunen met advies, het ontsluiten van kennis en met een netwerk.

2.3.2 DAEB

Bij besluit van 9 december 2014 is door de provincie besloten om de publieke activiteiten van Stichting Monumentenhuis Brabant aan te wijzen als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB), vanwege de bijdrage die geleverd wordt aan de uitvoering van het provinciaal beleid.

2.3.3 Bestuurlijke afspraken OCW en IPO

Tussen de minister van OCW en het Interprovinciaal Overleg (IPO, optredend namens de twaalf provincies) zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over de basistaken van de steunpunten. Overeengekomen is dat:

- *Ieder provinciebestuur zorgdraagt voor de bekostiging van een provinciale steunfunctie monumentenzorg en archeologie;*
- *De provinciale steunfunctie een instrument is van het erfgoedbeleid en de volgende basistaken heeft:*
 - *een aanspreekpunt bieden voor ondersteuning van gemeenten;*
 - *een platform bieden voor afstemming van partijen in de regio;*
 - *deskundigheidsbevordering van gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving monumentenzorg en archeologie en uitvoeringspraktijk.*

In de voornoemde bestuurlijke afspraken tussen OCW en IPO is verder geregeld dat uit de OCW-begroting jaarlijks een bedrag wordt overgeheveld naar het provinciefonds als bijdrage in de bekostiging van de provinciale steunfunctie. Elke provincie kan vervolgens zelf accenten leggen en aanvullende afspraken met het steunpunt over specifieke werkzaamheden ten behoeve van het realiseren van provinciale doelen.

2.4 Overige samenwerkingspartners

Stichting Monumentenhuis Brabant vormt met Stichting Behoud Monumenten Brabant, Monumentenhuis Brabant B.V. en Stichting Advisering Monumenten & Ruimtelijke Kwaliteit Brabant een kennisketen op het gebied van de monumentenzorg en archeologie in onze provincie. Daarnaast zijn ook Brabantbeeld (actief op het gebied van het religieus erfgoed), Stichting de Brabantse Boerderij in hetzelfde pand gehuisvest. Vanzelfsprekend worden met deze organisaties nauwe contacten onderhouden.

Stichting Brabants Industrieel Erfgoed, die ook in het Monumentenhuis haar onderkomen had, heeft zich in de loop van 2015 opgeheven. De activiteiten zijn deels door het Monumentenhuis Brabant overgenomen. Daartoe is de werkgroep Brabants Industrieel Erfgoed geformeerd.

Met andere Brabantse monumenten- en erfgoedorganisaties wordt eveneens veelvuldig samengewerkt en zijn er goede contacten. Ter illustratie: Brabants Heem verspreidt de nieuwsbrief van het Monumentenhuis onder de ca. 130 bij haar aangesloten heemkundeverenigingen. In samenwerking met Erfgoed Brabant is een cursus georganiseerd voor heemkundigen over de Erfgoedwet. Met Stichting Monumentenwacht Noord-Brabant hebben we – op ons initiatief – de mogelijkheden verkend om gezamenlijk activiteiten te ontwikkelen op het gebied van toezicht en handhaving rond monumentvergunningen. Helaas heeft dit niet geleid tot een samenwerkingsproject. Verder is met de Monumentenwacht overleg gevoerd over deelname aan het ROP en inschakeling bij het Interreg-project Revivak. Dit is in beginsel toegezegd.

Naar Regiobureau West-Brabant (RWB) en de Omgevingsdienst Brabant Noord toe hebben we het initiatief genomen om de mogelijkheden van samenwerking te onderzoeken. Met RWB heeft dat een vervolg gekregen.

Goede contacten worden voorts onderhouden met Zet, Visit in Brabant, Het Noordbrabants Landschap, de Brabantse Populieren Vereniging, Brabants Particulier Grondbezit, Streekhuis Het groene Woud, de Brabantse Molenstichting, Stichting Historische Stuwten en Sluizen, Bond Heemschut, Task Force Kerkgebouwen, de beide Brabantse bisdommen, PKN, Vereniging ROP–Nederland, de Archeologische Werkgemeenschap Nederland e.a. De insteek van onze organisatie is om tot meer structurele samenwerking te komen, zowel tussen de provinciale erfgoedinstellingen, uitvoeringsorganisaties en specifieke monumenten- en cultuurhistorische organisaties. We willen elkaar versterken.

N.V. Monumentenfonds Brabant heeft feitelijk opgehouden te bestaan. Het monumentaal vastgoed van het fonds wordt nu (tijdelijk) beheerd door BOEi. Er zijn plannen gelanceerd om NV Monumentenfonds Brabant om te vormen tot een Brabantse regie-organisatie op het gebied van erfgoed. Monumentenhuis Brabant heeft daartegen de nodige bedenkingen. De ontwikkelingen hieromtrent zullen we kritisch blijven volgen.

2.5 Provinciale opdracht voor Stichting Monumentenhuis Brabant in 2016

Bij schrijven van 30 juli 2015 heeft de provincie Noord-Brabant het Monumentenhuis Brabant uitgenodigd een werkplan voor 2016 in te dienen met de volgende inhoudelijke opdracht:

1. het bieden van een loket voor ondersteuning aan gemeenten;
2. het bieden van een platform ter bevordering van de afstemming tussen de betrokken overheden en andere partijen;
3. het bevorderen van kennis en deskundigheid bij gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving ten aanzien van archeologie, cultuurlandschap en monumenten en de inhoudelijke praktijk daarvan;
4. het activeren van gemeenten met betrekking tot gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming;
5. het inventariseren van deskundigheid voor de advisering van de gebouwde monumentenzorg bij gemeenten.

Op basis van de in 2.5 genoemde inhoudelijke opdracht is het werkplan voor 2016 opgesteld, dat vervolgens is besproken met de provincie. Onderdeel van het werkplan is een omgevingsanalyse, dat hieronder op hoofdlijnen zal worden toegelicht.

Vervolgens hebben wij op 15 december 2015 de subsidiebeschikking van de provincie ad € 179.163,- ontvangen conform het ingediende werkplan. Het betreft hier een zogenoemde begrotingssubsidie. Later, op 25 maart 2016, is een schrijven van de provincie ontvangen dat het voornoemde subsidiebedrag wordt opgehoogd met de wettelijke rente (€ 402,50), vanwege het te laat betaalbaar stellen van de subsidie. Opgeteld is het subsidiebedrag over 2016 dus € 179.566,-.

2.6 Werkplan 2016

Het werkplan is gebaseerd op de omgevingsanalyse. De kernvraag hierbij is of gemeenten in voldoende mate zijn toegerust (qua fte en kennis) om hun monumentenzorgtaak naar behoren uit te voeren. Het betreft hier een algemeen en maatschappelijk belang.

Op basis van de omgevingsanalyse zijn de activiteiten benoemd, waarbij alle 66 Brabantse gemeenten tot de klantenkring van het Monumentenhuis behoren.

De dienstverlening van het Monumentenhuis is uniek. Er zijn geen vergelijkbare organisaties met een soortgelijk takenpakket. Het Monumentenhuis Brabant wil gemeenten op non-profitbasis adviseren en ondersteunen bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak. Een andere doelstelling is om gemeenten te professionaliseren teneinde de kwaliteit en de effectiviteit van de monumentenzorg te verbeteren.

2.6.1 Omgevingsanalyse

Er zijn de laatste jaren tal van rapporten verschenen die de noodzaak van een ondersteuningsstructuur voor gemeenten op het gebied van de monumentenzorg en archeologie aantonen. Dat komt onder meer naar voren in het in 2013 verschenen rapport van de Erfgoedinspectie *“Erfgoed in goede handen? Focus op de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor rijksmonumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en archeologie”*.

Het in 2014-2015 uitgevoerde tevredenheids- en wensenonderzoek betr. de dienstverlening van het Monumentenhuis heeft eveneens belangrijke informatie aangedragen voor de omgevingsanalyse. Daarnaast hebben onze ervaringen uit het veld, het Planoverleg en het Beleidsoverleg met RCE en de provincie Noord-Brabant input geleverd voor de omgevingsanalyse.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de noodzaak voor en het belang van een ondersteuningsstructuur voor de gemeentelijke monumentenzorg de laatste jaren nog meer is toegenomen!

2.6.2. Hoofdactiviteiten Stichting Monumentenhuis Brabant

De ontwikkelingen binnen de monumentenzorg, de ontvangen signalen omtrent de uitvoeringspraktijk van de gemeentelijke monumentenzorg en de uitkomsten van het tevredenheids- en wensenonderzoek hebben het Monumentenhuis Brabant aanleiding gegeven om nog meer in te zetten op een proactieve dienstverlening. Daarnaast blijft de geboden ondersteuning deels reactief. Dit houdt verband met de concrete ondersteuningsbehoefte van gemeenten. Men wil hulp vanwege een concrete vraag en/of probleem bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak. Die hulpvraag houdt nauw verband met een gebrek aan kennis, expertise en/of tijd bij veel ambtenaren.

In 2016 bestond het dienstverleningspakket voor gemeenten uit de volgende bestanddelen:

- a) eerstelijns ondersteuning, bestaande uit een helpdesk en een spreekuur/consult op locatie;
- b) een platform van afstemming en overleg i.c. het Planoverleg;
- c) professionalisering van de gemeenten, door middel van kennisoverdracht en deskundigheidsbevordering via website, (digitale) nieuwsbrieven en scholingsbijeenkomsten;
- d) bevordering gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming.

Deze dienstverlening is gratis aangeboden.

2.6.3 Burgerparticipatie

Betrokkenheid van burgers is een heel belangrijk aspect binnen de monumentenzorg. Het biedt

kansen om draagvlak te creëren voor de instandhouding van monumenten én het versterkt erfgoed. In dat verband is het belangrijk om burgers in een zo'n vroeg mogelijk stadium te betrekken, zowel bij het ontwikkelen van erfgoedbeleid als bij wijzigingsplannen voor monumenten. “Van onder op” worden ook de beste resultaten bereikt. Dat blijkt bijvoorbeeld bij de herbestemming van religieus erfgoed.

Die aanpak is door het Monumentenhuis ook toegepast bij het haalbaarheidsonderzoek voor de herbestemming van de Corneliuskerk in Den Hout. Met “Stuurgroep Behoud St. Corneliuskerk Den Hout”, een samenwerkingsverband van dorpsbewoners, is in nauw overleg en in afstemming met het parochiebestuur een intensief traject doorlopen. Inmiddels is de kerk overgenomen door de dorpsbewoners.

Het interesseren en betrekken van burgers is het afgelopen jaar ook anderszins in de praktijk gebracht: door het verzorgen van een lezing over de Zuiderwaterlinie in Lith, een lezing over gebiedsgerichte monumentenzorg in de wijk Hoevenbraak te Schijndel, door overleg te voeren met heemkundeverenigingen over het nieuwe erfgoedbeleid in Steenberg, Loon op Zand en Oirschot, door deel te nemen aan breed overleg (waterschap, gemeenten, heemkundigen, Brabants landschap, natuurorganisaties, kunstenaars) over het verbinden van kunst aan erfgoed in een landschappelijk waardevolle omgeving (Beerse Overlaat).

3. Activiteiten 2016 met ureninzet

De provinciale opdracht aan het Monumentenhuis Brabant heeft het afgelopen jaar als volgt een uitwerking gekregen.

3.1 Eerstelijns ondersteuning gemeenten

Om gemeenten op een directe wijze te helpen en te ondersteunen naar aanleiding van vragen en problemen bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak biedt Stichting Monumentenhuis Brabant een eerstelijns ondersteuning aan, bestaande uit:

- a) een gratis helpdesk voor gemeenten;
- b) een gratis spreekuur/consult op locatie.

Deze ondersteuning was in 2016 beschikbaar voor alle 66 Brabantse gemeenten.

Resultaat/door:

Het leveren van eerstelijns ondersteuning aan de Brabantse gemeenten. Concreet is hulp geboden naar aanleiding van vragen en problemen bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak.

3.1 - a: Helpdesk voor gemeenten

De vragen hadden betrekking op het gehele terrein van de monumentenzorg en de archeologie, waaronder:

- het vergunningetraject: wanneer vergunningplichtig?; is advisering RCE en provincie nodig?; inschakeling monumentencommissie en externe deskundigen;
- aanpak restauratie – subsidiemogelijkheden (regelingen – voorwaarden – traject);
- instandhoudingsplicht monumenten;
- waardestellend onderzoek – opdrachtverlening (waar op te letten);
- archeologie – archeologiekaart;
- gemeentelijke monumentenbeleid – erfgoedbeleid – erfgoedtoerisme;
- gebiedsgerichte monumentenzorg – bescherming van cultuurhistorische waarden via bestemmingsplan;
- herbestemming en haalbaarheidsonderzoek;
- duurzaamheidsmaatregelen t.b.v. monumenten (o.a. glas- en dakisolatie).

De vragen zijn ontvangen per telefoon, per e-mail of per post. Veelal kon direct antwoord worden gegeven. Was dit niet het geval, dan is via de back office hierin voorzien. Vanuit het secretariaat van het Monumentenhuis is er op toegezien dat de vragenstellers tijdig zijn teruggebeld. In geval de inhoudelijke afhandeling niet zelf in huis kon plaatsvinden, is doorverwezen naar andere organisaties en instanties (Stichting de Brabantse Boerderij, RCE, NRF, Monumentenwacht, Erfgoed Brabant).

Via deze dienstverlening is een bijdrage geleverd aan de kwaliteitsbevordering van monumentenambtenaren. Daarnaast had de helpdesk ook een signaalfunctie voor Stichting Monumentenhuis Brabant. Knelpunten in de dagelijkse praktijk van de gemeentelijke monumentenzorg zijn via de helpdesk gesignaleerd en in beeld gebracht bij de verschillende partners (Rijk, Provincie, specifieke monumentenorganisaties).

Een aantal keren heeft dit geleid tot vervolgvragen, zoals bespreking ervan tijdens cursussen en scholingsbijeenkomsten of nadere berichtgeving erover in een nieuwsbrief. In 2016 bedroeg het aantal vragen voor de helpdesk om en nabij de 550. In 2016 hebben 51 van de 66 gemeenten gebruik gemaakt van de helpdesk. Dit is een bereik van 77%.

Hoe dit zich verhoudt met het voorgaande jaar, is te lezen in hoofdstuk 5.

Ureninzet 2016: 441,5 uur

3.1 - b: Spreekuur voor gemeenten/consult op locatie

Het betreft hier overleg en individuele consulten op locatie voor het beantwoorden van complexe vragen en/of informatieoverdracht, bijvoorbeeld over aspecten betreffende de instandhouding en/of restauratie van monumentale panden, waardestellend onderzoek voor boerderijen, herbesteding, het actualiseren van een monumentenlijst, beleidsontwikkeling, het opstellen van een subsidieregeling voor gemeentelijke monumenten, de herontwikkeling van een gebied met daarin monumentale waarden e.d.

Een andere reden om te kiezen voor een persoonlijk onderhoud kan zijn dat de desbetreffende monumentenambtenaar nog onervaren is. Dat laatste komt steeds vaker voor. Door het aanreiken van nadere informatie wordt hem/haar belangrijke bagage meegegeven, die hem/haar goed van pas kan komen bij de uitvoering van de gemeentelijke monumententaak.

Het afgelopen jaar is deze dienstverlening aan 36 gemeenten verstrekt, oftewel een bereik van 55%.

Ureninzet 2016: 215,5 uur

Effect / doel van deze eerstelijnsondersteuning:

- Er is een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van de gemeentelijke monumentenzorg.
- Het maatschappelijk effect van deze eerstelijns ondersteuning is dat Brabants erfgoed beter is behouden. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten ureninzet eerstelijnsondersteuning:

- Helpdesk: € 31.788,- (441,5 uur x € 72,-)
- Spreekuur/consult op locatie: € 15.516,- (215,5 x € 72,-).

3.2 Platform van afstemming en overleg

Teneinde de kwaliteit en de effectiviteit van de monumentenzorg te bevorderen en afstemming tussen de verschillende adviesinstanties te bewerkstelligen wordt een platform geboden waar relevante partijen elkaar kunnen ontmoeten en tot afstemming kunnen komen. Als uitwerking daarvan wordt het zogenoemde Planoverleg georganiseerd, waar wordt geadviseerd over wijzigingsplannen betreffende rijksmonumenten.

3.2 - c: Planoverleg

Aan het Planoverleg nemen regelmatig gemeenten, architecten, monumenteigenaren en leden van monumentencommissies deel. Het Planoverleg richt zich hoofdzakelijk op ingrijpende restauratieplannen, waarbij de insteek is om deze plannen zoveel mogelijk in het voortraject te bespreken. Het blijkt namelijk dat gemeenten en monumenteigenaren hier het meeste behoefte aan hebben. Zeker voor complexe restauratie- en ontwikkelingsplannen is het van belang dat betrokkenen vroegtijdig een preadvies ontvangen, zodat de kwaliteit van het plan – indien dat nodig is – kan worden verbeterd. Tijdens de bespreking van plannen worden veelvuldig tips,

ideeën en suggesties aangereikt, vindt er informatie- en kennisoverdracht plaats e.d. Bijkomend voordeel is dat het vergunningetraject veelal sneller doorlopen kan worden.

Het afgelopen jaar was er een flinke toename van het aantal voorgelegde plannen en het aantal bezoekende gemeenten. Daarom is besloten de dienstverlening uit te breiden en het Planoverleg 2x per maand te laten plaatsvinden, afwisselend in Geertruidenberg en Den Bosch.

Het Planoverleg functioneert tevens als signaleringsbaak voor de deelnemende partijen (RCE, Provincie en Monumentenhuis). Ontwikkelingen en eventuele knelpunten binnen de Brabantse monumentenzorg worden onder de aandacht gebracht en besproken. Dit leidt soms tot vervolgacties, zoals een bezoek aan een gemeente om aandacht te vragen voor een bepaalde zaak. Als zodanig fungeert het Planoverleg ook steeds meer als een beleidsoverleg. Een heel vaak terugkomend bespreekpunt was het functioneren en de kwaliteit van de gemeentelijke monumentencommissies,

In 2016 kwam het Planoverleg 18x bijeen. Het aantal behandelde plannen in 2016 was 68 incl. beleidszaken. Het aantal gemeenten waarvan een plan of een beleidsaspect werd besproken was 37 (in 2015: 25); dit is een bereik van 56%.

Effect / doel:

- De kwaliteit en effectiviteit van de monumentenzorg is verbeterd door een platform te bieden waar relevante partijen elkaar kunnen ontmoeten en tot afstemming kunnen komen. Hierdoor wordt de kwaliteit en de haalbaarheid van restauratie- en herbestemmingsplannen vergroot.
- Doordat relevante partijen elkaar ontmoeten en tot afstemming komen wordt eerder inzicht gekregen in algemene ontwikkelingen en knelpunten binnen de Brabantse monumentenzorg.
- Door deze afstemming wordt het Brabants erfgoed beter behouden. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten ureninzet:

- Planoverleg: 468 uur x € 72,- = € 33.696,-.

3.3 Professionalisering gemeenten

Pijlers van een goede gemeentelijke monumentenzorg zijn kennis en deskundigheid van de monumentambtenaren. De voortdurende veranderingen binnen archeologie, cultuurlandschap en monumenten (zowel de wet- en regelgeving als allerlei inhoudelijke aspecten) vragen om een adequate en effectieve wijze van deskundigheidsbevordering en kennisontwikkeling van ambtenaren. Teneinde de kwaliteit en effectiviteit van de gemeentelijk monumentenzorg te verbeteren is er een ondersteuningsstructuur voor kennisontwikkeling, bestaande uit:

- c) een website;
- d) een gratis nieuwsbrief;
- e) scholingsbijeenkomsten en cursussen voor gemeenteambtenaren.

Resultaat/door:

- het leveren van dienstverlening gericht op deskundigheidsbevordering en kennisontwikkeling, met name ten behoeve van gemeenteambtenaren die werkzaam zijn op het gebied van archeologie, cultuurlandschap en monumenten.

3.3 -d: Website

Het belang van een goede website is onmiskenbaar. Het is algemeen ingeburgerd dat via Google op zoek wordt gegaan naar informatie en antwoorden op vragen. Het actueel houden en verbeteren van de website is dan ook een 'must'.

De website van Stichting Monumentenhuis Brabant telt een groot aantal bezoekers en laat een gestage groei zien. Het gemiddelde aantal bezoekers per maand is 3854 tegenover 3595 in 2015. Het aantal 'hits' is zeer gegroeid naar 953.135; in 2015 was dat 624.053.

De ureninzet in 2016 was 194 uur.

3.3- e: Nieuwsbrieven en digitale specials

Behalve via een actuele website, heeft informatievoorziening over monumenten en archeologie via een eigen nieuwsbrief en digitale specials plaatsgevonden. In de nieuwsbrieven is allerlei nuttige informatie verstrekt over ontwikkelingen binnen de monumentenzorg, gewijzigde wet- en regelgeving, lopende projecten en initiatieven e.d. Het bereik van de nieuwsbrief naar gemeenten is 100%.

In 2016 is de nieuwsbrief 4 x verschenen. De nieuwsbrieven zijn gestuurd aan alle portefeuillehouders Monumentenzorg, ambtenaren Monumentenzorg en R.O. Ook betrokkenen in het veld, waaronder de heemkundeverenigingen in onze provincie, hebben de nieuwsbrief ontvangen. De oplage is 475 exemplaren.

Vanwege de actualiteit is het soms nodig om snel informatie naar monumentenambtenaren te sturen. Daarnaast zijn er onderwerpen die om uitvoerige info/uitleg vragen. Daarom wordt gebruikgemaakt van digitale 'specials'. In 2016 zijn er zeven digitale specials verstuurd.

De urenbesteding in 2016 voor de nieuwsbrieven en digitale specials was 197 uur.

3.3 - f: Scholingsbijeenkomsten en cursussen voor gemeenteambtenaren

In 2016 heeft Stichting Monumentenhuis Brabant vier scholingsbijeenkomsten en cursussen (mede) georganiseerd.

- 16 juni 2016 in Geertruidenberg: cursus "Monumenten en duurzaamheid" i.s.m. Nibag. Aantal aanwezigen: 19.
- 18 oktober 2016 in Ravenstein: cursus "Actualiteiten en Ontwikkelingen in de monumentenzorg" (in samenwerking met het Nationaal Restauratiefonds en RCE). Door het Monumentenhuis werd een inhoudelijke bijdrage geleverd rond het thema's "Militair erfgoed" en "Verhalen van Brabant". Aantal deelnemers: 31.
- 7 en 8 december 2016 in Bergen op Zoom en Wouw: tweedaagse cursus voor VTH-ambtenaren. Aantal aanwezigen: 23
- 415 december 2016 in Lithoyen: cursus "Monumenten en duurzaamheid" i.s.m. Nibag. Aantal aanwezigen: 21.

Daarnaast heeft het Monumentenhuis Brabant op 10 november 2016 in Den Bosch een informatiebijeenkomst over de Erfgoedwet gehouden voor erfgoedvrijwilligers. Aantal deelnemers: 23.

De in 2016 gepleegde ureninzet voor scholingsbijeenkomsten en cursussen was 220 uur.

Effect / doel activiteiten t.b.v. professionalisering gemeenten:

- Het kennisniveau van ambtenaren monumentenzorg en R.O. is verbeterd door gerichte infoverstrekking.
- Er is een bijdrage geleverd aan de professionalisering van gemeenten op het gebied van de monumentenzorg en archeologie.
- De kwaliteit van de gemeentelijke monumentenzorg is verbeterd.
- Het Brabants erfgoed is beter behouden. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten ureninzet professionalisering gemeenten:

- Website: 194 uur x € 72,- = € 13.968,-.
- 4 nieuwsbrieven en 7 digitale specials: 197 uur x € 72,- = € 14.184,-.
- 3 cursussen: 220 uur x € 72,- = € 15.840,-.

3.4 Activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming

Pijlers van het nieuwe monumentenbeleid, zowel van Rijk als provincie, zijn gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming. Voor de meeste Brabantse (monument)ambtenaren zijn dit nog steeds vrij onbekende terreinen. In het verlengde van Rijk en provincie heeft Stichting Monumentenhuis Brabant daarom gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming tot speerpunten van haar activiteitenplan benoemd. Op een proactieve wijze en vanuit een brede benadering is hier invulling aan gegeven.

3.4 - g: Activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg

Het doel is het leveren van een bijdrage aan de kennisontwikkeling bij gemeenten rond cultuurhistorische waarden en het geven van een impuls aan de inbedding van culturele planologie binnen de gemeentelijke planontwikkeling. Daarmee wordt tevens een impuls en bijdrage gegeven aan de gebiedsgerichte monumentenzorg binnen de provincie.

Daartoe zijn het afgelopen jaar alle 66 Brabantse gemeenten geïnformeerd over de Erfgoedwet, de Omgevingswet en de aanpassing van de provinciale cultuurhistorische waardenkaart. Verder hebben 36 gemeenten een persoonlijke toelichting hierover gekregen.

Met de eigenaren en/of beheerders van landgoed Velder (Liempde), de abdij van Berne (Heeswijk), twee kloosters in Velp, kruisherenklooster in Sint Agatha, Wilhelminapark (Boxtel), klooster Groot Bijsterveld (Oirschot) en kasteel Heeswijk is overleg geweest over de doorontwikkeling van hun monumentaal complex.

Er is geadviseerd en ondersteuning verleend bij het opstellen van een ontwikkelingsvisie voor industrieel erfgoed aan de zuidrand van Goirle, het beschermen van cultuurhistorisch waardevolle dorpslinten in de gemeente Drimmelen, het opstellen van een visie voor het religieus erfgoed in Steenberg, beleidsontwikkeling t.b.v. VAB's, de (toeristische) doorontwikkeling van de Keenesluis (Moerdijk) en gebiedsbescherming van kerkhoven in de gemeente Geertruidenberg en diverse cultuurhistorische locaties in de gemeente Hilvarenbeek.

Voorts is een bijdrage geleverd aan de doorontwikkeling van de Zuiderwaterlinie, onder meer door een bijdrage te schrijven in de publicatie "*Zuiderwaterlinie Noord-Brabant: een open boek*". Ook zijn gemeenten geïnformeerd over de kansen van militair erfgoed voor erfgoedtoerisme en versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Resultaat / door:

- Het informeren van de Brabantse gemeenten over het nieuwe wetgeving op het gebied van erfgoed (Erfgoedwet en Omgevingswet).
- Informatieverstrekking aan de Brabantse gemeenten over aanpassing van de provinciale cultuurhistorische waardenkaart.
- In een persoonlijk gesprek is aan 36 Brabantse gemeenten (55% bereik) nadere uitleg gegeven over diverse aspecten m.b.t. monumentenzorg en erfgoed (o.a. nieuwe wetgeving, subsidieregelingen, opdrachtgeverschap bij cultuurhistorisch onderzoek, herbestemming)
- Advisering en ondersteuning van acht landgoedeigenaren bij het zoeken naar doorontwikkelingsmogelijkheden en nieuwe economische dragers.
- Advisering en ondersteuning bij acht ontwikkelingsplannen inz. gebiedsgerichte monumentenzorg

Het maatschappelijk effect van de hier beschreven activiteiten is dat het Brabants erfgoed beter behouden blijft. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

3.4 -h: *Activering gemeenten m.b.t. herbestemming van erfgoed*

Het zoeken naar een nieuwe functie voor de vele honderden cultuurhistorisch waardevolle gebouwen die leeg staan/komen is dé uitdaging voor de komende tijd. Enerzijds om cultuurhistorische waarden, identiteit en ruimtelijke kwaliteit te behouden, anderzijds om een bijdrage te leveren aan het vinden van oplossingen voor het probleem van de schaarse ruimte. Door middel van herbestemming en hergebruik van monumentale gebouwen kan hier invulling aan gegeven worden vanuit de visie: behoud door ontwikkeling.

Daartoe zijn alle 66 Brabantse gemeenten geïnformeerd via toezending van:

- de brochure "*Kansen voor duurzame monumentenzorg*" (een eigen uitgave van Stichting Monumentenhuis Brabant).
- informatie over de rijksregeling "Subsidieregeling Stimulering Herbestemming Monumenten".
- informatie over provinciale subsidieregeling "Buurtkerken".
- Informatie over de provinciale subsidieregeling voor rijksmonumenten.

Verder hebben 36 gemeenten hierover een persoonlijke toelichting gekregen, alsook hebben we tal van kerkbesturen en buurtcomités van informatie voorzien.

Voor diverse monumentale objecten is ondersteuning geboden in de vorm van advisering, het aanreiken van stappenplannen, deelname aan overleg e.d. bij de zoektocht naar herbestemmings- en doorontwikkelingsmogelijkheden. Het betreft o.a.: de Oude Toren van Middelbeers (Oirschot), fort Sabina te Fijnaart, de Batafabriek te Best, de kerk van Esbeek, het klooster in Megen, het klooster te Ravenstein, een koetshuis aan de Molenstraat te Roosendaal, molen de Heilbloem in Diessen, de H. Antonius Abtkerk van Eerde (Veghel), de Bernadettekerk van Spoordonk (Oirschot), de Clemenskerk van Husel (Reusel – de Mierden), het JAL-complex in Dongen, fort Henricus te Steenberg, het voormalige raadhuis van Ravenstein.

Daarnaast is veelvuldig geadviseerd over de herbestemming en doorontwikkeling van cultuurhistorisch waardevolle boerderijen.

Resultaat / door:

- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over de mogelijkheden van duurzaamheidsmaatregelen voor monumentale objecten;
- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over de mogelijkheden van haalbaarheidsonderzoek t.b.v. herbestemming..
- In een persoonlijk gesprek is aan 36 Brabantse gemeenten (56% bereik) nadere uitleg gegeven over (het belang van) herbestemming, de gemeentelijke rol en verantwoordelijkheid, aandachtspunten bij herbestemming, duurzaamheidsmaatregelen, subsidiemogelijkheden e.d.
- Bij diverse herbestemmingsprojecten heeft concrete advisering en ondersteuning plaatsgevonden.

Effect / doel:

- Er is een bijdrage geleverd aan de kennisontwikkeling bij gemeenten rond herbestemming van (religieus) erfgoed en het geven van een impuls aan de herbestemming van monumentale en cultuurhistorisch waardevolle objecten en complexen.
- Aan diverse eigenaren van monumentale gebouwen is een impuls en inhoudelijke bijdrage geleverd voor de herbestemming en doorontwikkeling van een leegstaand/leegkomend monumentaal gebouw.
- Het maatschappelijk effect hiervan is dat het Brabants erfgoed beter behouden blijft. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming:

- Ureninzet: 411 uur.
- Kosten: 411 uur x € 72,- = € 29.592,-.

3.5 Onderzoek samenstelling monumentencommissies

De Erfgoedinspectie heeft in haar rapport “*Erfgoed in goede handen ?*” (2013) geconstateerd dat er onvoldoende inhoudelijke kennis bij veel monumentencommissies. Ook in het Planoverleg en het Beleidsoverleg van RCE, Provincie en het Monumentenhuis Brabant wordt regelmatig in zorgelijke termen hierover gesproken.

In 2016 is door het Monumentenhuis een eerste onderzoek uitgevoerd naar de samenstelling van de gemeentelijke monumentencommissies in alle 66 Brabantse gemeenten.

Resultaat / door:

- Het in beeld brengen van de wijze waarop gemeenten invulling hebben gegeven aan de verplichting te beschikken over een adviesorgaan op het gebied van monumentenzorg (Monumentenwet, art. 15), bijvoorbeeld een eigen gemeentelijke monumentencommissie, een regionale monumentencommissie, gecombineerde welstands-/monumentencommissie, aansluiting bij een provinciaal werkende commissie.
- Het per gemeente in beeld brengen van het aantal monumentendeskundigen dat in het desbetreffende adviesorgaan voor de gemeentelijke monumentenzorg zitting heeft.
- Het per gemeente in beeld brengen van de specifieke deskundigheid van de leden die zitting hebben in het orgaan dat de gemeente adviseert op het gebied van de gemeentelijke monumentenzorg (cultuurhistorie, bouw-/architectuurhistorie, restauratie, landschap/stedenbouw etc.)
- De bevindingen van de hierboven genoemde inventarisatie zijn in de vorm van een briefrapport aan de provincie gerapporteerd.

Effect / doel:

- Een beeld vormen van de monumentenadviesing bij Brabantse gemeenten: hoe is georganiseerd en in welke mate zijn zij toegerust om zorg te dragen voor een kwalitatieve monumentenadviesing.
- Het signaleren van eventuele lacunes in de (kwaliteit van de) monumentenadviesing;
- Het verkregen inzicht is gebruikt om gemeenten te stimuleren ervoor zorg te dragen dat de monumentenadviesing op een kwalitatief goede wijze plaatsvindt.
- Werken op maat aan een verbetering van de kwaliteit van de gemeentelijke monumentenzorg.

Kosten ureninzet onderzoek samenstelling monumentencommissies:

- Ureninzet: 78 uur
- Kosten: 78 uur x € 72,- = € 5.616,-

4. Ureninzet 2016

Taken	Begroot 2016	Werkelijk 2016	Vershil
<i>Eerstelijns ondersteuning</i>			
a) Helpdesk gemeenten	425	441,5	16,5
b) Spreekuur / consult gemeenten	225	215,5	-9,5
<i>Platform van afstemming en overleg</i>			
c) Planoverleg	425	468	43
<i>Professionalisering gemeenten</i>			
d) Website	200	194	-6
- Kosten hosting, opmaak e.d.:			
e) Nieuwsbrieven en digitale specials	200	197	-3
- Kosten opmaak, papier, porto:			
f) Scholingsbijeenkomsten en cursussen	200	220	20
- Kosten huur locatie / verbruik:			
<i>Activering gem. monumentenbeleid</i>	400	411	11
g) - m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg			
h) - m.b.t. herbestemming			
<i>Inventariseren gem. monumentenadvisering</i>	75	78	3
<hr/>			
Totaal	2150	2225	75

Naast de kosten die direct verband houden met de hierboven beschreven ondersteuningsactiviteiten van Stichting Monumentenhuis Brabant ten behoeve van de Brabantse gemeenten, zijn er indirecte kosten. Bijvoorbeeld de ureninzet voor overleg (o.a. RCE, de provincie en andere monumentenorganisaties) en de kosten voor de accountant. Hieronder het overzicht voor 2016, waarbij een vergelijking wordt gemaakt tussen de begrote en de gerealiseerde ureninzet.

Indirecte kosten:	Uren begroot	werkelijk
Overleg RCE	20 uur	19
Overleg Steunpuntennetwerk incl. archeologie	65 uur	68,5
Overleg provincie	40 uur	42,5
Beleids-overleg	10 uur	6
Overleg monumentenorganisaties	40 uur	35,5
<i>Kosten accountant</i>		
<i>Uren indirecte kosten (totaal)</i>	<i>175 uur</i>	<i>175,5 uur</i>
<i>Totaal</i>		

5. Bereik dienstverlening Monumentenhuis Brabant

De activiteiten, die voortvloeien uit de taakstelling van Stichting Monumentenhuis Brabant, beogen het ondersteunen en professionaliseren van de Brabantse gemeenten teneinde de kwaliteit en effectiviteit van het monumentenbeleid te verbeteren. De activiteiten van de stichting zijn hier helemaal op gericht.

In onderstaand overzicht zijn de scores voor 2016 opgenomen wat betreft het bereik van de dienstverlening van Stichting Monumentenhuis Brabant, waarbij een vergelijking is gemaakt met 2015. Het bereik is gemeten aan de hand van evaluatieformulieren, digitaal gegevensbeheer en registratie door Stichting Monumentenhuis Brabant.

<i>Diensten</i>	<i>Bereik 2016</i>	<i>Bereik 2015</i>
Helpdesk	77%	76%
Spreekuur / consult op locatie	55 %	58 %
Website	3854 bezoekers per maand Aantal hits: 953.135	3595 bezoekers per maand Aantal hits: 624.053
Nieuwsbrieven en digitale specials	100%	100 %
Scholingsbijeenkomsten en cursussen	48 gemeenten (73%)	44 gemeenten (67%)
Activering gemeenten m.b.t. a) gebiedsgericht werken b) herbestemming	67 gemeenten (100%)	67 gemeenten (100%)
Planoverleg	37 gemeenten (= 56%) 68 plannen	19 gemeenten (= 37%) 46 plannen

5.1. Tevredenheids- en wensenonderzoek

Met de provincie Noord-Brabant is overeengekomen dat het tevredenheids- en wensenonderzoek om de vier jaar wordt uitgevoerd.

Het klanttevredenheidsonderzoek is in 2014 uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is afgerond in 2015.

Eind 2018 vindt opnieuw een dergelijk onderzoek plaats. Omdat hier de nodige kosten aan zijn verbonden, is een bestemmingsreserve gevormd.

6. Maatschappelijke effecten activiteiten Monumentenhuis

De activiteiten van Stichting Monumentenhuis Brabant hebben een belangrijk maatschappelijk effect. Er wordt:

- directe en concrete ondersteuning geboden bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak, waardoor gemeenten beter in staat zijn om hun klanten (monumenteigenaren en andere belanghebbenden) op een goede manier van dienst te zijn;
- directe en concrete inhoud gegeven aan het professionaliseren van en het verhogen van het kennisniveau van gemeenteambtenaren die betrokken zijn bij het Brabantse erfgoed;
- een bijdrage geleverd aan de versterking van de kwaliteit en de effectiviteit van de gemeentelijke monumentenzorg, waardoor het Brabants erfgoed beter wordt behouden en de Brabantse identiteit wordt versterkt;
- inhoud gegeven aan een provinciaal kenniscentrum op het gebied van de monumentenzorg;
- een bijdrage geleverd aan de kennisontwikkeling bij gemeenten rond cultuurhistorische waarden en het geven van een impuls aan de inbedding van culturele planologie binnen de gemeentelijke planontwikkeling;
- een impuls gegeven aan de gebiedsgerichte monumentenzorg binnen de provincie, één van de pijlers van het nieuwe monumentenbestel;
- een impuls gegeven aan de herbestemming van monumentale en cultuurhistorisch waardevolle objecten en complexen binnen de provincie, één van de pijlers van het provinciale beleid;
- een bijdrage geleverd aan een verdere ontwikkeling van het erfgoedtoerisme in Brabant;
- een bijdrage geleverd om monumentenzorg beter te positioneren in het spectrum identiteit - economie – ruimte.

In hoofdstuk 3 zijn het maatschappelijk effect per activiteit nader aangeduid.

7. Reserves Stichting Monumentenhuis Brabant

a) Egalisatiereserve

Per 31 december 2016 bedroeg het eigen vermogen van Stichting Monumentenhuis Brabant € 8.689,-. Het betreft hier de egalisatiereserve.

Het beleid is de egalisatiereserve niet te laten stijgen boven de € 10.000,-

Egalisatiereserve	2012	2013	2014	2015	2016
Saldo per 31 december	€ 624,-	€ 4.624,-	€ 7.484,-	€ 10.366,-	€ 8.689,-

b) Bestemmingsreserve “Klanttevredenheid”

Stichting Monumentenhuis Brabant voert om de vier jaren onder de Brabantse gemeenten. een groot tevredenheids- en wensenonderzoek uit over haar dienstverlening. Het eerstvolgende onderzoek zal eind 2018 / begin 2019 plaatsvinden. De ureninzet voor dit onderzoek wordt geraamd op 110 uren, hetgeen overeenkomt met een bedrag van ca. € 8.000,-.

Om dit onderzoek te bekostigen is het vormen van bestemmingsreserve noodzakelijk. Deze reserve zal worden gevoed door eventuele overschotten van de egalisatiereserve hier naar over te hevelen.

Bestemmingsreserve	2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019
Saldo per 31 december	€ 1.677,-	€ 4.000,-	€ 6.000,-	Bijstorting 2.000,-